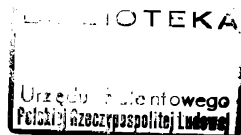

Warszawa, 17 lutego 1937 r.

URZĄD PATENTOWY

F41g, 1/38

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 24278.

Kl. 72 f, 14.

Akciová společnost, dříve Škodovy závody v Plzni
(Praga, Czechosłowacja).

Przyrząd celowniczy do bezpośredniego i pośredniego strzelania.

Zgłoszono 19 lutego 1935 r.

Udzielono 15 grudnia 1936 r.

Pierwszeństwo: 7 listopada 1934 r. (Czechosłowacja).

Znane są przyrządy celownicze do dział, używane do strzelania pośredniego, to jest z zakrytej pozycji, które obracają się razem z lufą działa przy nastawianiu jej. W tym przypadku działu nadaje się odpowiedni kierunek, kąt położenia i kąt celownika.

Te przyrządy celownicze nie nadają się jednak do szybkiego przejścia z pośredniego strzelania do bezpośredniego, gdy cel jest widzialny, a działu nadaje się za pomocą przyrządu celowniczego tylko kąt celownika. W tym przypadku należy wskazać wszystkie podziałki nastawić najpierw na zero, a potem nadać działu odpowiedni kąt celownika. Te czynności wymagają pewnego czasu, co wpływa ujemnie

na działanie bojowe, zwłaszcza w przypadku nagłego pojawienia się ruchomego celu blisko od baterii.

Niniejszy wynalazek usuwa te wady i umożliwia nie tylko strzelanie pośrednie, lecz również szybkie przechodzenie na strzelanie bezpośrednie do bliskich celów i na odwrót.

Rysunek przedstawia przykład wykonania przyrządu celowniczego według wynalazku. Fig. 1 przedstawia przyrząd celowniczy w widoku z przodu, a fig. 2 — w widoku z boku.

Przyrząd celowniczy składa się z kadłuba 1, w którym są osadzone dwa czopy 2 i 3. Na czopie 2 daje się obracać kciuk 4, natomiast na czopie 3 jest osadzona

podpórka 5 przyrządu celowniczego, zaopatrzona w ramię 6, opierające się o kciuk 4. Piaśta kciuka 4 przechodzi przez pokrywkę 7 i jest połączona na stałe z bębniem 8, zaopatrzonym w podziałkę kątów celownika, a wskazówka 9, współdziałająca z tą podziałką, jest przymocowana do pokrywki 7. Ramię 6 jest dociskane do kciuka 4 za pomocą sprężyny 10, wskutek czego przy obracaniu kciuka 4 obraca się również podpórka 5 przyrządu celowniczego o kąt celownika. Kciuk 4 i bęben 8 są zabezpieczone przeciw samoczynnemu obrotowi za pomocą stożkowego sprzęgła 11, którego jedna część, znajdująca się na kciuku 4, jest połączona za pomocą sprężyny 12 z drugą częścią, znajdującą się na pokrywce 7. Do tarczy, dającej się obracać na czopie 3 względem podpórki 5 przyrządu celowniczego, jest przymocowana poziomnica wodna 13, którą uruchamia bęben 14. Odpowiednia podziałka 15, 16 dla kątów położenia jest wykonana na podpórce 5 i bębnie 14.

Na podpórce celownika znajduje się panoramowa luneta celownicza 17, której przyzmaty mogą być obracane za pomocą bębna 18, dzięki czemu na podziałce 19 i 20 odczytuje się kąty, o które przyzmaty są obracane. W kierunku bocznym obraca się lunetę 17 za pomocą bębna 21, a kąty boczne (kierunek boczny) odczytuje się na podziałkach 22 i 23, umieszczonych na kręgu i bębnie. Obok dającego się obracać przyzmatu lunety 17 znajduje się optyczny lub mechaniczny celownik, np. kolimator 24, który nie wykonywa wraz z jej przyzmatem ruchu w płaszczyźnie pionowej, a wykonywa razem z lunetą tylko ruchy boczne. Dzięki takiemu urządzeniu przy bezpośrednim celowaniu za pomocą kolimatora 24 nastawia się kąt celownika bezpośrednio za pomocą bębna 8 i kciuka 4, wskutek czego obraca się w płaszczyźnie pionowej podpórka celownika i kolimator 24, przy czym nie potrzeba obracać bębnow

14 i 18, a tylko kątomierz kierunkowy 21 i 22, za pomocą którego nastawia się kąty boczne (kierunek boczny).

Kciuk 4 jest wykonany w taki sposób, że jego tworząca krzywa ma w miejscach nastawiania małych kątów celownika bardzo małe wzniesienie, wskutek czego obrót bębna 8, zaopatrzonego w podziałkę, odpowiadającą tym kątom, będzie znaczny, to znaczy, że celowanie na bliskiej odległości będzie możliwie dokładne.

Ponieważ kolimator 24 znajduje się na narzędziu, któremu można nadawać boczne zmiany, mierzone za pomocą podziałek 22 i 23, przeto można kolimatorowi nadać boczne odchylenie, które odpowiada wyprzedzeniu posuwającego się celu.

Na rysunku jest również uwidoczniony liniami przerywanymi drugi przykład wykonania, według którego kolimator 24 znajduje się na tym narzędziu przyrządu celowniczego, który może być obracany tylko w płaszczyźnie pionowej, przy czym ruch boczny przyzmatu lunety nie ma żadnego wpływu na kolimator, a kąt celownika przy bezpośrednim strzelaniu jest nastawiany tylko za pomocą bębna 8 i kciuka 4.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Przyrząd celowniczy do dział do bezpośredniego i pośredniego strzelania, zaopatrzony w kolimator mechaniczny lub optyczny celownik, znamienny tym, że kolimator lub podobny narząd jest osadzony nieruchomo na kątomierzu kierunkowym przyrządu celowniczego, przy czym kolimator ten obraca się w płaszczyźnie pionowej wspólnie z przyrządem celowniczym przy ustawianiu kąta celownika.

2. Przyrząd celowniczy według zastrz. 1, znamienny tym, że kolimator lub podobny narząd (24'), zaopatrzony w podziałkę boczną, jest przymocowany do tej części przyrządu celowniczego, która daje się obracać tylko w płaszczyźnie pionowej.

3. Przyrząd celowniczy według zastrz. 1 i 2, znamienny tym, że bęben (8) z odpowiednią podziałką do nastawiania kąta celownika jest połączony na stałe z kciukiem (4), po którym przesuwają się koniec ramienia (6), dociskanego do kciuka sprężyną 10, przy czym ramię to jest przedłużeniem części (5) przyrządu celowniczego, osadzonej wahadłowo na stałym czopie.

4. Przyrząd celowniczy według zastrz.

1 — 3, znamienny tym, że krzywa, ograniczająca boczną powierzchnię kciuka (4), posiada w miejscach, odpowiadających małym wartościom kąta celownika, bardzo małe wzniesienia.

Akciová společnost, dříve
Škodovy závody v Plzni.
Zastępca: Inż. F. Winnicki,
rzecznik patentowy.

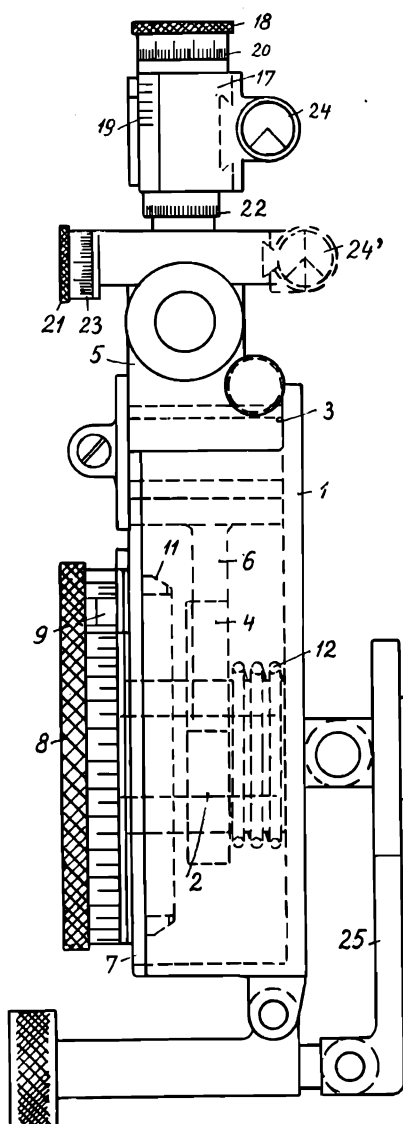

Fig. 1.

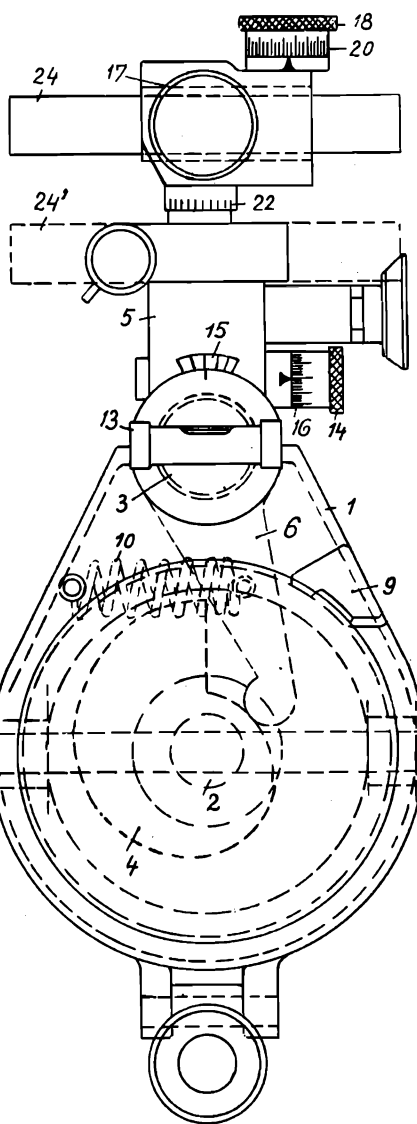

Fig. 2.